

GINOP-5.3.4. - 16 - 00006

A MUNKAHELYI EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG FEJLESZTÉSE AZ ÉPÍTŐIPARBAN

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A MUNKÁLTATÓK KOCKÁZAT ÉRTÉKELÉSI , KOCKÁZATKEZELÉSI KÖTELEZETTSÉGE AZ ÉPÍTÉSI MUNKAHELYEKEN ÉS AZ ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉGEK SORÁN

A KOCKÁZAT DEFINÍCIÓJA

Kockázat:

a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

A kockázat:

annyt jelent, hogy ha a munkahelyeket, munkakörülményeket, a munkaeszközöket, az anyagok felhasználását, az eljárásokat, a tevékenységeket nem kontrolláljuk megfelelően, akkor egy adott valószínűséggel és egy adott súlyossággal **a baleset bekövetkezik.**

KOCKÁZATOK

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS DEFINÍCIÓJA

Kockázatértékelés: folyamat a veszélyekből származó kockázatoknak, a meglévő munkavédelmi követelmények megfelelőségének figyelembe vételével végzett felbecsülésére, és annak eldöntésére, hogy a kockázatok elfogadhatók- e vagy sem.
(MEBIR)

A kockázatértékelés

nem más, mint gondos áttekintése annak, hogy adott munkahelyen, adott munkafolyamatokban mi károsíthatja, veszélyeztetheti a munkavállalókat, és milyen megelőző intézkedések szükségesek az egészségkárosodás, a balesetek megelőzésére.

KOCKÁTAÉRTÉKELÉS A GYAKORLATBAN

FOGALMAK

KOCKÁZATNAK KITETT MUNKAVÁLLALÓ:

Bármely munkavállaló, aki egészben vagy részben a veszélyes térben tartózkodik.

ELFOGADHATÓ KOCKÁZAT:

Olyan szintre csökkentett kockázat, amelyet a munkáltatónak a munkavédelmi kötelezettségei alapján teljesítenie kell.

FOGALMAK

MUNKAESZKÖZ:

Minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak, vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: egyéni védőeszköz).

MUNKAHELY:

Minden olyan szabad vagy zárt tér, ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak.

FOGALMAK

Veszélyes anyag:

valamennyi veszélyesnek osztályozott anyag

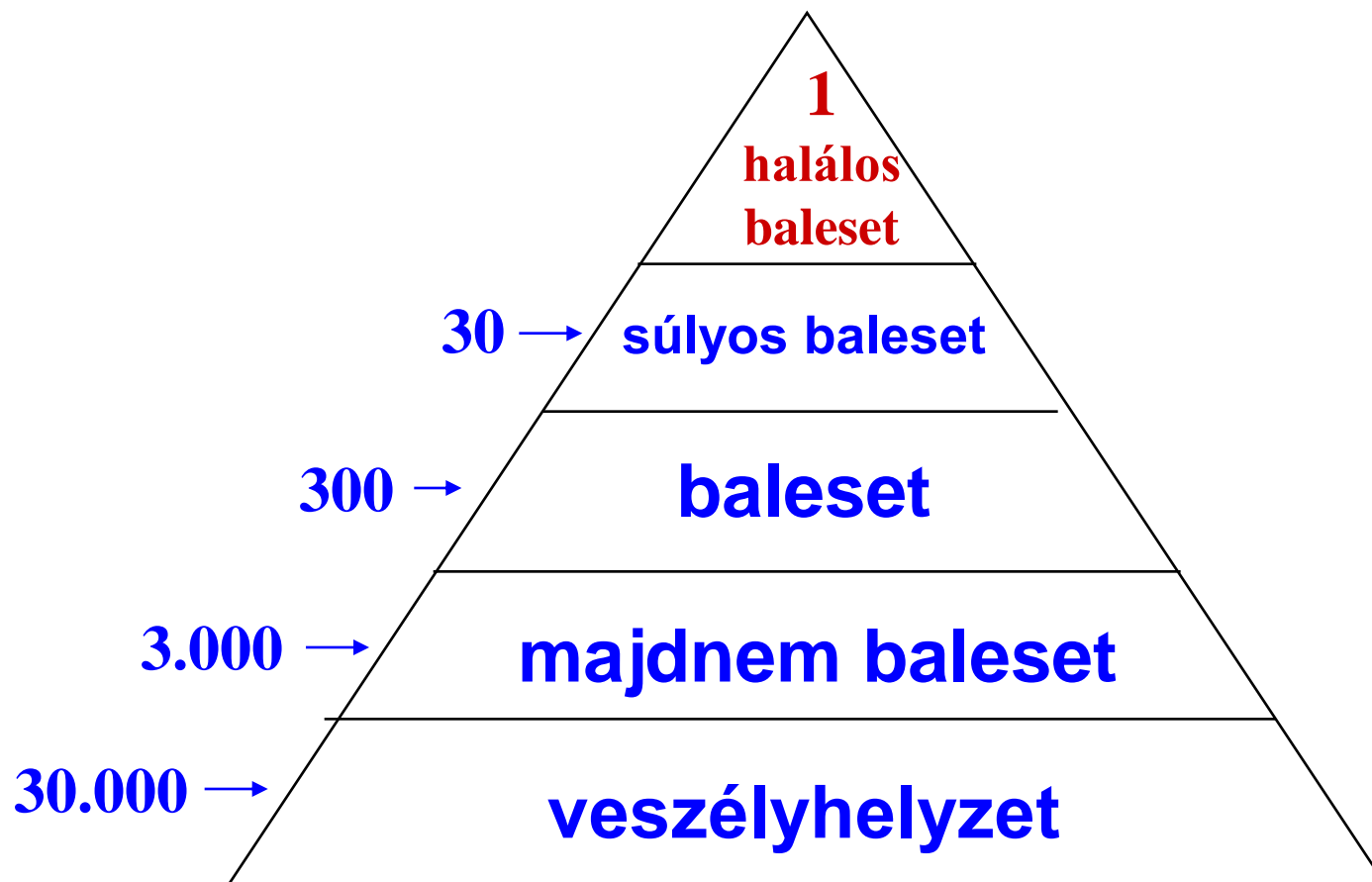
Veszélyes keverék:

egy vagy több veszélyes anyagot tartalmazó keverék, oldat, amely az osztályozás szerint veszélyes besorolást kap.

KOCKÁZATBECSLÉSI KÖTELEZETTSÉG: (KÉMIAI BIZTONSÁGI TÖRVÉNY)

A veszélyes anyag egész életciklusa alatt a veszélyes anyagokkal, illetve a veszélyes keverékekkel végzendő tevékenység megkezdése előtt a tevékenységet végző az adott tevékenység emberi egészséget és környezetet károsító kockázatairól kockázatbecslést készít.

A munkavédelem irányításnak célja, hogy csökkentsük a veszélyhelyzetek számát

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI KÖTELEZETTSÉG

A munkáltató köteles: (1993.évi XCIII. Törvény a munkavédelemről)
/Mvt./

- minőségileg, illetve szükség esetén
- mennyiségileg
értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel
- az alkalmazott munkaeszközökre,
- veszélyes anyagokra keverékekre,
- a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint
- a munkahelyek kialakítására.

Az értékelés alapján megelőző intézkedéseket kell hozni.

MIKOR KELL ELVÉGEZNI A KOCKÁZATÉRTÉKELÉST?

A munkáltató a kockázatértékelést és a megelőző intézkedéseket *első alkalommal* a tevékenység megkezdése előtt, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni és azt *három évente újra elkészíteni*.

Indokolt esetnek kell tekinteni különösen

- a kockázatok lényeges megváltozását,
- új technológia, veszélyes anyag és keverék munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását.

Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával

- munkabaleset,
- fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe.

KI VÉGEZheti A KOckázATÉRTÉKELÉST?

A kockázatértékelés elvégzése

- munkabiztonsági és
  - munkaegészségügyi
- szaktevékenységnek** minősül.

A munkáltató a munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatokat csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi, a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat csak munkaegészségügyi (pl. foglalkozás orvostan) szakképesítéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS ELEMEI

- A veszélyek azonosítása
- A veszélyeztetettek azonosítása
- A kockázatot súlyosbító tényezők
- A kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése
- A fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, követelményeknek, biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása, az elfogadható kockázat elérése
- A szükséges megelőző intézkedések megtétele

A KOCKÁZATOK MEGÍTÉLÉSE

A veszély jellege és súlyossága:

- kisebb személyi károsodás (horzsolás, zúzódás, múló egészségkárosodás)
- súlyos személyi károsodás (törés, csonkulás, krónikus egészségkárosodás)
- halálos (életveszélyes) baleset vagy egészségkárosodás

A veszély bekövetkezésének valószínűsége:

- valószínűtlen
- lehetséges, de nem valószínű
- valószínű
- szinte elkerülhetetlen (csak idő kérdése)

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSNEK TARTALMAZNIA KELL

A kockázatokat súlyossági (fontossági) sorrendbe kell állítani, és el kell dönteni, hogy:

- a jelenlegi helyzet kielégíti-e a munkavédelemi követelményeket,
- a kockázatok megfelelő ellenőrzés alatt vannak-e,
- a jelenlevő kockázatok milyen módon szüntethetők meg,
- milyen intézkedéseket kell tenni a kockázatok megelőzése vagy csökkentése érdekében.

A kockázat felmérésnek ki kell térnie az összes munkavállalóra, a munkavégzés hatókörében tartózkodókra, azaz mindazokra, akik kockázatoknak lehetnek kitéve.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS DOKUMENTÁLÁSA

A kockázatértékelés eredményeként a munkáltató felelőssége legalább a következők dokumentálása:

- a) a kockázatértékelés időpontja, helye és tárgya, az értékelést végző azonosító adatai;
- b) a veszélyek azonosítása;
- c) a veszélyeztetettek azonosítása, az érintettek száma;
- d) a kockázatot súlyosbító tényezők;
- e) a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése, a fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítása, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, illetve biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása;

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS DOKUMENTÁLÁSA

- f)* a szükséges megelőző intézkedések, a határidő és a felelősök megjelölése;
- g)* a kockázatértékelés elkészítésének tervezett következő időpontja;
- h)* az előző kockázatértékelés időpontja.

A kockázatértékelés dokumentumát a munkáltató köteles a külön jogszabályban foglaltak szerint, de legalább 5 évig megőrizni.

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítania a tevékenység megkezdésének tényét, időpontját.

ÉPÍTÉSI MUNKAHELY KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI FELMÉRŐLAPJA (DOKUMENTÁCIÓ)

A munkahelyek vizsgálatát a **dokumentációk** áttekintésével kezdjük.

Mit kell vizsgálni?

A munkakezdés bejelentését az érintett hatóságoknak, az orvosi alkalmassági vizsgálatok meglétét és érvényességét, van- e kiképzett elsősegélynyújtó, a mentési terv meglétét (szükség esetén), a helyi munkavédelmi oktatások meglétét, az egyéni védőeszköz juttatás szabályozottságát, az egyéni védőeszközök átadás-átvételét és használatuk oktatását, a munkabalesetek nyilvántartását, kivizsgálásának dokumentáltságát és bejelentését, a jogosultsághoz, képesítéshez kötött munkavállalók képesítésének, jogosítványának meglétét,

ÉPÍTÉSI MUNKAHELY KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI FELMÉRŐLAPJA (DOKUMENTÁCIÓ)

a tűzoltó készülékek nyilvántartását, a veszélyes hulladék gyűjtőhely üzemeltetési szabályzatát, a légszennyező pontforrások engedélyének meglétét, a hatósági bejelentések meglétét, a munkakörnyezeti mérések meglétét, beleértve a villamos méréseket is, a veszélyes munkaeszközök munkavédelmi üzembe helyezésének meglétét, az időszakos biztonsági felülvizsgálatok meglétét, a dohányzóhely(ek) kijelölését, kitáblázását, az alvállalkozói kockázatértékelések meglétét, a technológiai utasítások meglétét, stb.

ÉPÍTÉSI MUNKAHELY KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI FELMÉRŐLAPJA (MUNKAKÖRNYEZET)

A munkakörnyezet vizsgálatánál mit vizsgálunk?

A munkahely, a munkaterület elkerítését, kitáblázásokat, a gyalogos és a közúti forgalom terelését, megfélelőséget, a tűzvédelmi berendezések meglétét és elhelyezését, a kiürítési útvonalakat és vészkijáratokat, a környezetben tartózkodók védelmét, az irodákat, öltözőket, a pihenőt és mellékhelyiségeket, a villamos installációt, a villamos szerelvényeket és a világítást, az elsősegélynyújtás feltételeinek meglétét, a munkahelyi anyag tárolást és veszélyes hulladék kezelést, a védőtetőket, földmáttörés lefedéseket, védőkorlátokat, a munkavégzéshez elégséges mozgásteret, anyag tároló helyeket, stb. (Lásd részletesen: kockázatértékelési felmérőlap építőipari munkahelyek). [/www.nincsbalet.hu/](http://www.nincsbalet.hu/)

AZ ÉPÍTŐIPARI KOCKÁZATÉRTÉKELÉS SAJÁTOSSÁGAI

Minden új induló építési munkahelyen, a munkakezdés előtt el kell készíteni annak kockázatértékelését, amely legalább a következőket kell, hogy tartalmazza:

- a munkahely kockázatértékelése,
- az adott munkahelyen használt munkaeszközök kockázatértékelése,
- a kivitelezésnél felhasznált veszélyes anyagok és keverékek kockázatértékelése, a kémiai kockázatbecslés elkészítése,
- az ott dolgozókat érő terhelések kockázatértékelése,
- a technológiák, műveletek kockázatértékelése,
- a tárolás, a raktározás kockázatértékelése.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS MÓDSZERE

A munkavédelmi (munkabiztonsági szakemberek munkamódszere röviden.

A munkavédelmi szakemberek felmérőlapok segítségével elvégzik

- a veszélyek azonosítását,
- a veszélyeztetettek azonosítását,
- a kockázatot súlyosbító tényezők feltárását,
- a kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelését,
- a fennálló helyzettel való összevetés alapján annak megállapítását, hogy a körülmények megfelelnek-e a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, követelményeknek, biztosított-e a kockázatok megfelelően alacsony szinten tartása, az elfogadható kockázat elérése.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS MÓDSZERE

Ezeket a felméréseket követi a kockázatértékelés írásbeli elkészítése, és a megállapított kockázatok súlyossági sorrendbe állításával a megelőző intézkedések meghatározása.

Az így elkészített kockázatértékelések megismerését követően a munkáltató vezető meghatározza az egyes feladatok végrehajtásának felelőseit, és jóváhagyja a végrehajtási határidőket.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS MÓDSZERE

Módszertani segédlet a munkáltatók mindennapi
kockázatértékeléséhez

Nemcsak a munkabiztonsági és munkaegészségügyi szakemberek
feladata a kockázatértékelés!

A kockázatértékelés akkor eredményes, ha beépül a munkahelyi
vezetők és a dolgozók mindennapos tevékenységébe!

Ez nem minden esetben írásbeli kötelezettséget jelentő tevékenység,
és nem igényli a munkavédelmi végzettséget sem.

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS SAJÁTOSSÁGAI AZ ÉPÍTŐIPARBAN

Az építőipari kivitelezési munkahelyek sajátossága:

- változóak a körülmények
- változnak a feladatok
- változnak a munkaeszközök
- változnak az alkalmazandó eljárások, anyagok, eszközök
- a veszélyek is napról napra változhatnak

Ezeket a kockázatokat csak folyamatos és sajátos értékeléssel lehet nyomon követni, a veszélyeket és kockázatokat kezelni.

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK

A munkahelyi felelős vezető(k)nek minden munkakezdés előtt el kell végeznie a folyamatos munkahelyi kockázatértékelést, ez lehetséges úgy, hogy:

- a) **A kockázatok folyamatos felmérését, elemzését és kezelését beépítik a munkahelyi munkavédelmi irányítási rendszerbe (Munkahelyi Egészségvédelem és Biztonság Irányítási Rendszer/MEBIR). A folyamatos kockázatértékelés tennivalóit eljárási utasításban szabályozzák, és a formanyomtatványok között megtalálható checklisták (ellenőrzési listák) segítségével végzik el az „ellenőrző” kockázat felméréseket.**

Jól szervezett munkahelyeken a folyamatba épülő kockázat felmérésre, értékelésre a munkát végző dolgozót is kötelezhetik.

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK

b) A munkafolyamatba beépülő kockázatértékelés

Ennél a kockázatértékelési formánál a munkahelyi vezető a gazdasági feladatának megvalósítása közben a műszaki, munkaszervezési, stb. tevékenységét és a veszélyek, kockázatok felmérését, a szükséges beavatkozásokat nem választja el egymástól, azokat egymásra épülve végzi.

A megfelelő munkahelyi felelős vezetői magatartás az, ha a vezető és a munkát végzők is minden munkakezdés és munkanem váltás előtt elvégzik a folyamatos munkahelyi kockázatértékelést.

Így a vezető számára a hatékonyság, a minőség és a munkahelyi biztonság elválaszthatatlan jelentőséggel bír.

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSI MÓDSZEREK

c) Munkavédelmi szakemberek folyamatos kockázatértékelése

A kockázatértékelést végző szakemberek, ha van a munkahelyen biztonsági és egészségvédelmi koordinátor, akkor Ő is a munkahelyi vezetőhöz hasonlóan minden munkahelyen tartózkodásukkor kötelesek elemezni a munkahely újabb veszélyeit, és kockázatértékelés kiegészítéssel megtenni a szükséges intézkedéseket a felmerült veszélyek kezelésére, a kockázatok kézben tartására. Ez a munkahelyi környezet változás nem csak a munkahelyre, hanem a munkaeszközökre, a veszélyes anyagok és keverékek tárolására, használatára, és a dolgozókat érő terhelésekre is kihat.

A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS HELYE A MEGELŐZÉSBEN

A megelőző tevékenység egyik legfontosabb eszköze a kockázatértékelés. A jó és időben elvégzett kockázatértékelés fontos eszköz a munkahelyi biztonság és egészségvédelem javítása érdekében.

A kockázatértékelés a sikeres munkavédelmi irányítás alapja, valamint a munkavégzéssel összefüggő balesetek és a foglalkozási megbetegedések/fokozott expozíciós esetek megelőzésének kulcsa.

ELÉRHETŐSÉGEIM

Somogyi Gyula

munkabiztonsági szakértő

+36/30 532-5204

gyula.somogyi46@t-online.hu

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE